

مقدمه: بیماران دیالیزی دچار ضعف سیستم ایمنی بوده و خطر اکتساب بیماری های عفونی در آنها بیشتر از افراد سالم می باشد. لذا کنترل عفونت در این بیماران و تشخیص علایم اولیه عفونت اهمیت بالاتری دارد .

اقدامات زیر به کنترل عفونت کمک خواهند کرد :

شستن دست ها

استفاده از دستکش

کار گذاری کمتر یا شنت به روش صحیح

علایم عفونت:

شروع لرز قابل رویت با تب(تب مساوی یا بیشتر از ۳۷/۸) یا هر دو علامت در بیماری که قبلا تب نداشته و قبل از دیالیز نیز علائمی از عفونت نداشته است حائز اهمیت است .

آیا ممکن است به خاطر دیالیز دچار عفونت شویم؟

در بیشتر موارد ، با به کارگیری روش های صحیح ضدعفونی کردن، شامل: تمیز کردن پوست ، استفاده کردن از مواد ضدعفونی کننده ، در نقاط ورود سوزن یا هر کجا که خون به خارج از بدن جریان می یابد، می توان خطر عفونت را کاهش داد. **علائم بروز عفونت شامل:** ترشح و قرمزی شدید در محل کاتتر و بروز تب و لرز خصوصاً هنگام دیالیز می باشد. در صورت بروز چنین علائمی مراجعه سریع به پزشک و خارج کردن کاتتر زیر نظر پزشک مسئول توصیه می شود.

آیا خطر ابتلا به هیپاتیت (یرقان) زیاد است؟

هیپاتیت (یرقان) یک عفونت ویروسی کبدی است که در صورت مزمن شدن می تواند آسیب های جدی به کبد وارد نماید. هیپاتیت نوع آ و ب شایع ترین هیپاتیت در مراکز دیالیز است، که نوع ب از طریق انتقال خون و فرآورده های خونی یا آلودگی دستگاهها و تماس با سوزن آلوده از فردی به فرد دیگر سرایت می کند، و نوع آ از طریق دست و آب و غذای آلوده منتقل میشود که با آزمایش می توان مشخص کرد که چه کسی مبتلا به هیپاتیت خونی است، در مراکز دیالیز، با به کارگیری روش های ایمنی و جداسازی دستگاههای همودیالیز بیماران مثبت، مانع شیوع این بیماری می شوند. در هر صورت زدن واکسن هیپاتیت جلوگیری از انتشار هیپاتیت خونی نقش بسیار مؤثری دارد. لازم به ذکر است که امروزه به دلیل وجود روش های درمانی مناسب، کم خونی در افراد دیالیزی بسیار کمتر شده و دیگر چندان نیازی به تزریق و دریافت مکرر خون ندارند، این موضوع، یکی از دلایل اصلی کاهش خطر ابتلا به هیپاتیت در افراد دیالیزی است.

آیا آب دستگاه دیالیز باعث عفونت می شود؟

بیمار دیالیزی در هر وعده در مجاورت ۱۲۰ تا ۲۰۰ لیتر از محلول دیالیز قرار می گیرد، قسمتی از این محلول از قبل تهیه شده و مابقی آن با آب شهری که در مراحل مختلف طی یک سیستم پالایش و خالص سازی از نظر میکروبیولوژی و مواد شیمیایی تصفیه می شود، در مراحل تصفیه محلول دیالیز ۹۵٪ مواد یونی و غیر یونی برداشته می شوند و شاید نتوان به صورت ۱۰۰٪ آب خالص و استریل تهیه کرد.

نکات:

-بعد از عمل جراحی فیستول موضع را مرتب و تمیز نگه دارد ، در صورت لزوم با محلول آب اکسیژنه یا بتادین شسته و پانسمان شود(در مرکز دیالیز و زیر نظر پزشک) .

-جهت پیشگیری از عفونت تا چند ساعت پس از انجام دیالیز شستشو ممنوع می باشد. علائم عفونت مثل: قرمزی موضعی ، حساسیت در لمس تورم چرکی درد به دکتر گزارش شود. میتوان از کمپرس آب گرم به منظور کاهش درد استفاده نمود . همچنین استفاده صحیح از فیستول هنگام رگ گیری از تزریق مکرر سوزن به یک نقطه فیستول جلوگیری می کند.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی کرمانشاه
بیمارستان حضرت رسول (ص) جواهرود

پیشگیری از عفونت در دیالیز

تهیه و تنظیم:

واحد آموزش به بیمار

به هر حال ریسک عفونت در دیالیز وجود دارد ولی با مراقبت از دستگاهها و چکاب دستگاههای دیالیز و سیستم تصفیه در مدت زمان های تعیین شده و سنجش آن با استانداردهای جهانی می توان از انتقال بیماری ها ممانعت کرد.
*ضعیف بودن سیستم ایمنی بیماران دیالیزی، تجمع سموم در بدن، ابتلاء به سایر بیماریها از جمله دیابت و بدخیمی ها را از عوامل تشدید کننده نقص ایمنی دانست که سبب مستعد شدن این بیماران برای ابتلاء به عفونت ها می شوند. که با رعایت نکات پیشگیری و تغذیه مناسب (پروتئین مرغوب)

یعنی پروتئین هایی که ترکیب اسیدهای آمینه آن مطابقت بیشتری با نیازهای بدن دارد مانند: پروتئین سفیده تخم مرغ و شیر. می توان به پیشگیری از عفونت کمک کنند.

از دیگر منابع پروتئین: گوشت قرمز بدون چربی و تازه- گوشت مرغ (جوجه) وسایر پرندگان- ماهی وسایر غذاهای دریایی می باشد.

-قبل از تزریق، محل را دورانی با بتادین یا آب اکسیژنه شستشو دهید.

-بررسی درجه حرارت بدن، لرز، تعداد نبض، اشتها، ضعف و خستگی، خواب آلودگی، سرفه های خلط دار؛ ادراک کدر با بوی بد دارای اهمیت است.

-وجود قرمزی، التهاب و ترشح در محل ورود کاتتر دیالیز صفاقی و محل عروق دیالیز خونی چک شود

-چک مرتب آزمایش خون و آزمایش هپاتیت وتیتر آنتی بادی (که به طور مرتب در بخش برای بیماران دیالیز طبق تجویز پزشک معالج انجام میشود)

-روش شستن درست دستها را رعایت کنید

-خود را از افرادی که مبتلا به عفونت هستند محافظت کنید و در جمع و جاهایی که خیلی شلوغ است نروید از افراد سرماخورده دوری کنید.

-با توجه به اینکه عمل دیالیز با خون فرد در ارتباط است، انتقال باکتریهای روده ای از طریق خون به هیچ عنوان امکان پذیر نیست و بیماریهای روده ای معمولاً از طریق دهان انتقال پیدا می کنند.

که رعایت بهداشت دهان و دندان بسیار حائز اهمیت می باشد.